

دکتر افتخار جهرمی

عضو حقوقدانان شورای نگهبان

حقوق تطبیقی

شورای نگهبان در قانون اساسی ایران و فرانسه

ژوئیه شگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی

۲- شش نفر حقوقدان، در رشته های مختلف حقوقی، از میان حقوقدانان مسلمانان که بوسیله شورای عالی قضائی به مجلس شورای اسلامی معرفی میشوند و بنا بر این رای مجلس انتخاب میگردد. - بنا بر این شورای نگهبان از ۶ نفر فقیه و ۶ نفر حقوقدان تشکیل میشود. انتخاب فقها بعهده رهبر یا شورای رهبری است و انتخاب حقوقدانان بعهده مجلس شورای اسلامی است که از میان کسانی که از طرف شورای عالی قضائی معرفی شده اند، صورت میگیرد.

الف- شرائط اعضاء

بموجب اصل نود و یکم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران " بمنظور پاسداری از احکام اسلام و قانون اساسی از نظر عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با آنها، شورائی بنام شورای نگهبان با ترکیب زیر تشکیل میشود:

۱- شش نفر از فقهای عادل و آگاه به مقتضیات زمان و مسائل روز. انتخاب این عده با رهبر یا شورای رهبری است.

در شماره دهم مجله تحت عنوان مقدمه، سه ساله تعارض قانون عادی با قانون اساسی مطرح و بررسی شد. همچنین این موضوع در تاریخ حقوق ایران و فرانسه مورد مطالعه قرار گرفت. در این شماره وارد مطلب اصلی میشود، یعنی شورای نگهبان در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و شورای قانون اساسی فرانسه مورد بحث و مقایسه قرار میگیرد.

مبحث اول:

شرایط اعضاء و نحوه تشکیل شورا:

در فرانسه بر طبق ماده ۵۶ قانون اساسی ۱۹۵۸، شورای قانون اساسی از ۹ نفر تشکیل میشود. هر یک از رئیس جمهور، رئیس مجلس ملی و رئیس مجلس سنا سه نفر را به این سمت منصوب می نمایند. علاوه بر کلیه روسای جمهور قبلی فرانسه نیز مادام العمر عضو این شورا هستند (در حال حاضر فقط ژسکار دستن از روسای جمهور قبلی در قید حیات است). همانطوریکه ملاحظه شد در قانون اساسی ایران ۶ نفر از اعضای شورای نگهبان باید فقیه و ۶ نفر دیگر حقوقدان در رتبه های مختلف حقوقی باشند ولی در قانون اساسی فرانسه هیچگونه شرطی برای اعضای شورای قانون اساسی در نظر گرفته نشده است. بر طبق نظریه حقوقدانان فرانسوی، اعضای این شورا باید لا اقل حق استفاده از حقوق مدنی و سیاسی را داشته باشند.

ب - مدت عضویت

بر اساس اصل ۹۲ قانون اساسی ایران، اعضای شورای نگهبان برای مدت شش سال انتخاب میشوند ولی در نخستین دوره پس از گذشتن سه سال، نیمی از اعضای هر گروه به قید قرعه تغییر می یابند و اعضای تازه ای به جای آنها انتخاب میشوند. ظاهراً فلسفه تغییر نیمی از اعضای شورای نگهبان در دوره اول بعد از سه سال، این است که همیشه در هر دوره نصف اعضای این شورا تغییر یابند تا موجب نشود که کلیه اعضای شورا در یک دوره تغییر یابند و اعضای قدیم بتوانند اعضای جدید را در جریان کار شورا و استدلال آنها در مسائل قرار دهند. در حقوق فرانسه نیز چنین ترتیبی اتخاذ شده است تا اعضای شورا همگی با هم تغییر نیابند:

اولاً - بموجب ماده ۵۸ قانون اساسی

فرانسه اعضای شورای قانون اساسی برای مدت ۹ سال انتخاب میشوند.

ثانیاً - بر طبق ماده ۲ قانون مورخ ۷- نوامبر ۱۹۵۸ اولین شورای قانون اساسی از ۹ نفر به ترتیب ذیل: سه عضو که برای مدت سه سال انتخاب شده اند و سه عضو برای مدت ۶ سال انتخاب گردیده اند و سه عضو که برای مدت ۹ سال برگزیده شده اند تشکیل میشود در هر گروه یک نفر بوسیله رئیس جمهور یک نفر بوسیله رئیس مجلس می و یک نفر بوسیله رئیس مجلس سنا تعیین میشود. بنا بر این بعد از تشکیل شورا هر سه سال یکبار ثلث اعضای شورای قانون اساسی تغییر می یابند و اعضای جدید برای مدت ۹ سال انتخاب میشوند. در فرانسه اعضای شورا قبل از شروع بکار بر طبق ماده ۳ قانون ۱۹۵۸ باید در برابر رئیس جمهور قسم یاد کنند. در قانون اساسی ایران چنین امری پیش بینی نشده است و در آئین نامه داخلی شورا نیز در این مورد مطلبی ذکر نگردیده است.

بر طبق ماده ۵۶ قانون اساسی فرانسه، انتخاب مجدد اعضای شورای قانون اساسی جایز نمیباشد و هرگز فقط یکبار میتوانند عضویت این شورا در آید ولی در قانون اساسی ایران چنین ممنوعیتی در نظر گرفته نشده است (فقط در نیمه دوره اول که شش عضو بقید قرعه خارج میشوند باید اعضا تازه ای به جای آنها انتخاب شوند. بنظر میرسد که در همین دوره هم موضوع قابل بحث باشد و بیان عقیده مخالف دوران اصول حقوقی نیست). در این جا لازم به تذکر است که تاریخ رسمیت یافتن شورای نگهبان در نخستین دوره ۲۶ تیر ۱۳۵۹ می باشد و در این خصوص ماده اول آئین نامه داخلی شورای نگهبان مقرر می دارد که:

"تاریخ رسمیت یافتن شورای نگهبان، تاریخ تکمیل اعضا آن است که در نخستین دوره روز ۲۶/۴/۱۳۵۹ می باشد و تاریخ آغاز کار اعضا، دوره های بعد بفاصله های سه سال از این تاریخ خواهد بود"

ج - مدیریت شورا

بر طبق ماده ۲ آئین نامه داخلی شورای نگهبان، این شورا دارای یک دبیر و یک قائم مقام خواهد بود. تبصره ذیل ساده مذکور مقرر میدارد: انتخاب دبیر و قائم مقام با اکثریت مطلق و رای مخفی است و اگر بار اول اکثریت مطلق حاصل نگردد میان دو نفر که حائز اکثریت بوده اند انتخاب تجدید میشود و در این دوره اکثریت نسبی کافی است. اداره جلسات و مشولیت دبیر و در غیاب او با قائم مقام است" (ماده ۶ آئین نامه داخلی).

شورای قانون اساسی فرانسه بر طبق ماده ۵۶ قانون اساسی این کشور دارای یک رئیس است که از طرف رئیس جمهور تعیین میشود ماده مزبور به رای رئیس نسبت به رای سایر اعضا ارزش بیشتری داده است بدینسان توضیح که در مواردیکه آراء مساوی مخالف و موافق در مسائلی داده شود رای رئیس در هر طرف که باشد. رای آنطور رای اکثریت محسوب و معتبر است.

د - محدودیت شغلی

بر طبق ماده چهارم آئین نامه داخلی شورای نگهبان داشتن منافع کسبانات یا مسئولیتهای عضویت در شورای نگهبان داشته باشد در دوران عضویت برای اعضا شورای نگهبان ممنوع است. تبصره اول این ماده مقرر می دارد که ملاک تشخیص منافع رای اکثریت اعضا شورای نگهبان میباشد (شورای نگهبان در یک مورد داشتن شغل وزارت را منافی با عضویت در شورای نگهبان دانست است). در فرانسه عضویت در شورای قانون اساسی با داشتن شغل وزارت و نمایندگی مجلس و عضویت در شورای اقتصادی و اجتماعی منافی دارد (ماده ۵۷ قانون اساسی و ماده ۴ قانون مورخ ۷ نوامبر ۱۹۵۸) همچنین بموجب ماده ۹ قانون ۱۹۵۸ عضو شورای قانون اساسی در صورت قبول شغلی

که منافات با عضویت در شورا دارد استعفا محسوب خواهد گردید .

۵ - استفتاء اعضاء

بموجب ماده هفتم آئین نامه داخلی شورای نگهبان در صورتیکه یکی از اعضاء شورای نگهبان بخواهد استعفا نماید باید استعفا نامه خود را کتبا بدبیر شورا اعلام نماید و دبیر آنرا در اولین جلسه قرائت میکند . اگر ظرف یک هفته از تاریخ قرائت شخص مستعفی استعفا خود را مسترد نداشت چنانچه از فقهای شورا باشد استعفا نامه او به رهبر و یا شورای رهبری تقدیم میگردد و چنانچه از حقوقدانان باشد استعفا نامه بمجلس شورای اسلامی تسلیم میشود . همچنین براساس ماده ۲۵ آئین نامه مذکور عیبت هر یک از اعضاء شورای نگهبان شش جلسه در یکماه بدون عذر موجبات استعفا از عضویت تلقی میشود و دبیر شورا پس از طرح موضوع در جلسه مراتب را بمراجع مقرر در ماده ۱۷ اعلام خواهد نمود . تبصره ذیل این ماده مقرر

میدارد که عیبت با اجازه یا عذر شرعی موجه است و تشخیص موجه بودن پس از استماع اظهارات عیبت کننده با شورا است . در حقوق فرانسه بموجب ماده ۹ قانون ۱۹۵۸ عضو شورای قانون اساسی میتواند کتبا استعفا خود را به شورای مزبور اعلام نماید و نیز عضوی که بعلت کسالت دائمی نمیتواند انجام وظیفه نماید مستعفی تلقی میشود .

۹ - رسمیت جلسات

جلسات شورای نگهبان با حضور ۹ نفر از اعضاء و در صورت ضرورت با حضور ۷ نفر تشکیل میشود . جلسات فقهای شورای نگهبان با حضور پنج نفر و در موارد ضرورت با حضور چهار نفر رسمیت دارد (ماده ۱۲ - آئین نامه داخلی و اصلاحیه بعدی) جلسات شورای قانون اساسی فرانسه با دعوت رئیس تشکیل میشود (در صورت عیبت و معدومیت او من ترین عضو باقی مانده اقدام به دعوت خواهد کرد) . شورای مزبور با حضور هفت

نفر رسمیت می یابد مگر در موارد فرس مازد و این امر باید در صورت جلسه قید شود . در فرانسه جلسه شورا غیر علنی است و لسی تصمیمات شورا باید مستدل باشد و در روزنامه رسمی درج شود .

جلسات شورای نگهبان نیز غیر علنی میباشد و این موضوع از مفهوم ماده ۱۴ - آئین نامه داخلی نیز استنباط میشود . ماده مزبور مقرر میدارد که : " خلاصه مذاکرات و نتیجه رای گیری با ذکر موافق و مخالف در صورت جلسه ای قید میگردد و به امضاء حاضرین در جلسه میرسد . . . فقط اعضاء شورا حسق مراجعه به صورت جلسات را دارند ولی پس از سه سال صورت جلسات دورهای با تصویب اکثریت اعضاء شورا قابل انتشار است " ادامه دارد .

دنباله تولید شیر مادر

می کند . از طرفی عدم تخلیه پستان مادر از شیر موجود سبب متوقف شدن تولید شیر در پستان میشود . باقی ماندن شیر در مجاری و در غدد تولید کننده شیر سبب بالارفتن فشار داخل مجاری و غدد مترشحه شیر شده و در نهایت ممکن است سبب پارگی سلولهای آنها گردد و این مهمترین فاکتور در قطع تولید شیر در پستانهای زن شیرده می باشد .

نکات علمی مهم

۱ - همانگونه که ترشح هورمونهای از سلسله

مراتب و نظم تواتری دقیقی برخوردارند پنظر میرسد مادران شیرده نیز باید در شیر دادن به نوزاد و تخلیه پستانها از شیر تولید شده نظم قابل قبولی که مطابق سن نوزاد خواهد بود داشته باشند . (بعدا - خواهیم گفت) .
۲ - مادران برای آنکه پستانهای آنها سالم باشد و قادر به ساختن شیر بمقدار کافی باشد باید نظافت را رعایت و مواد غذایی لازم بمقدار کافی میل کنند .
۳ - در ۲ - ۳ روز بعد از تولد ، شیر مادر در حقیقت شیر نیست و گلستروم است گلستروم مایعی غلیظ است و بعد از ۲ - ۳ روز شیر حقیقی شروع به ترشح میکند که به صورت ظاهر رقیق تر از مایع ترشح شده روزهای اول است .
بنا بر این نباید مادران را این تغییر

ظاهری شیر فریب داده و بقول بعضی افراد بی اطلاع فکر کنند که شیر آنها آبکی و خاصیتی برای نوزاد ندارد و نگران بدنبال شیری غیر از شیر مادر برونند .
۴ - مادران شیرده باید از تحریکات عصبی و نگران کننده و از غم و غصه و هیجان و اندوه بدور باشند .
۵ - از مصرف داروهایی که سبب کاهش سطح خونی پروولاکتین میشوند مثل *Ergot drugs* مطلقا پرهیز کنند .
۶ - توجه به تجویزها راجع به شیر مادر توسط افراد بی اطلاع و جاهل نکنند . و همیشه راجع به این مهم بزرگی با مجتهد این رشته پزشکی مشورت کنند نه جاهلانیکه بصورت ظاهر ممکن است خود را عالم این فن معرفی کنند (مثل کارخانه های سازنده شیرهای خشک و تر) .
ادامه دارد